

probos

VOOR, TIJDENS EN NA

Patrick Jansen en Mark van Benthem

De aanleiding

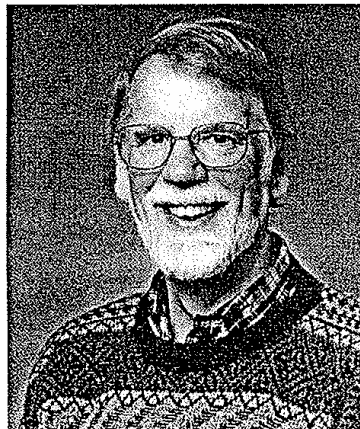

- Vragen over praktische kant van beheer op biodiversiteit

Article from: *Solutions, Towards Sustainable Forests at Home and Abroad*, The Canadian Forest Service Newsletter, Spring/Summer 2002

INTERVIEW: UBC Professor Dr. Hamish Kimmins engages in some Straight talk about Canada's approach to biodiversity

Dr. Hamish Kimmins, Professor of Forest Ecology at the University of British Columbia since 1969, has won several major awards, including the International Union of Forest Research Organizations gold medal for achievement in forest science (1985), the Canadian Institute of Forestry award for scientific achievement (1986) and the Western Forestry and Conservation Award for Achievement in Forestry (1991). A provincial, federal and international consultant, he has published over 75 refereed journal articles plus two major books and ten book chapters. His textbook, *Forest Ecology*, is standard in many university courses.

De laatste loodjes

3:40

3:13

et ook geen prioriteit gegeven, omdat
street erg vaak uitspraken met een vb
nodigt het uit ff snel een kijkje te
voldoende zijn om het goed af te

Bijlagen kunnen virussen bevatten die schadelijk zijn voor de computer. Mogelijk worden bijlagen niet correct weergegeven.

Van: Mark van Benthem
Aan: Patrick Jansen
CC:
Onderwerp: hfdst 3 (deels)
Bijlagen: [Boek samenoverveed 3.doc\(720kb\)](#) [Verder lezen 4_12_07.doc\(48kb\)](#)

ja, ja, en daar zijn ze dan. Heb ze nog niet uitelkaar getrokken. We moeten deze master als uitgangspunt nemen en ik kijk er niet meer naar, so the floor is yours. Jij neemt vervolgens de laatste versie mee naar Matijs?

Kun je me ook leren hoe jij dat verwerken van commentaar zo snel doet? Ik was nog wel ff bezig, vooral ook met de oprm van Ton (ook lekker op tijd). Wel goede oprm overigens. Gros verwerkt, maar kijk nog ff kritisch naar zijn voorstel voor dood hout (helemaal onderaan in deze mail). Kunnen we nog wijzigen. Mijn inspiratie is lag op.

Verder lezen is een knelpunt, zie bijlage en waslijst hieronder. Moeten we volledig maken, selecteren en nasturen.

Dan de waslijst (wat nou de ochtend lezen...):

- mis relevante organisaties. Heb jij dat bestand van Marilde gekregen?
- figuur 1 een naam geven
- naar welke figuur verwijs je op blz 177?
- naar welke tabel verwijs je laatste regel blz 24
- welk boek op blz 59?
- bron van figuur 3? Die overigens bij Ton vragen oproept (zuurgraad?) en ik niet naar verwijs in de tekst
- bron van meer figuren, checken!
- we zijn nog niet (helemaal) consequent in benoemen van kader in tekst: is het alleen (zie kader), of (soms) ook (zie kader bosmieren)?
- we zijn ook niet consequent in het uiterlijk van de kaders
- er ontbreekt nog behoorlijk wat op de verder lezen lijst. Heb ik om die reden er nog niet ingeplakt wel bijgevoegd. Mis ook boeken waar we in de tekst / tabellen naar verwijzen (oa Schouten, Handboek natuurdoeltypen, ...). Moeten we de tekst maar op screenen.
- had jij hakhout nog aangevuld? *Eichhorn, K.A.O., L.S. Eichhorn, Herstel van de soortenrijke flora in twee Zuid-Limburgse hellingbossen. Natuurhistorisch maandblad, jaargang 96/3 2007*
- vleermuizen als kader bedoeld? We hebben kaders niet eenduidig hetzelfde gemaakt, maar dat kunnen we wel uitleggen neem ik aan.
- heb vd cijfers 0-12 alleen op 1 gezocht en nauwelijks iets veranderd. Vond het dus wel best voor wb de andere getallen, maar voel je natuurlijk vrij...
- heb niet gescreend op habitat/niche/biotoop & warmte- en lichtminnend

Wb opm Ton Dood Hout onder biodiversiteit:

Een andere relevante soort die niet afhankelijk is van dood hout, maar wel in staat is grote hoeveelheden te creëren is de bever. Bevers eten onder andere jonge twijgen en boomschors. Ze knagen met name wilgen en populieren door en geven daarbij de voorkeur aan bomen dichtbij het water. Iedere bever kan per jaar honderden, meestal dunne, stammen doorknagen en daarmee voor veel dood hout, variatie en dynamiek in het boslandschap zorgen.

Methoden

Voor het zorgen voor meer dood hout ligt het voor de hand allereerst in te spelen op spontane ontwikkelingen. Zo bood de storm van januari 2007 uitstekende aanknopingspunten om de hoeveelheid dood hout in veel bossen te vergroten. Bij dit soort gebeurtenissen is het belangrijk goed af te wegen of de bijdrage die dood hout aan het ecosysteem bos levert, niet veel groter is dan de baten bij het ruimen van het hout.

Onbekende zone (Gemengd) | Beveiligde modus: ingeschakeld

100%

NL < > 20:45

KINGSTON (F:) Microsoft PowerPo... Microsoft Outlook... https://82.93.233.21...

De hoofdlijnen

- Biodiversiteit gebaat bij heterogeniteit
- Uitgangssituatie niet optimaal:
  - Natuurlijke variatie tenietgedaan
  - Homogeniserende milieufactoren
  - Veel bossen jong en homogeen
- Dynamiek van belang (niet stabiliteit)
- Natuurlijke dynamiek veelal buiten werking
- Herstel natuurlijke dynamiek is moeizaam

De hoofdlijnen

- Zelfregulatie leidt in een groot deel van onze bossen tot een verlies aan soorten
- Menselijk ingrijpen als alternatief voor natuurlijke dynamiek
- Op iedere plek andere maatregelen op een ander tijdstip op een andere schaal, maar wel constant in de tijd

De hoofdlijnen

- Variatie in:
  - Bostypen
  - Open plekken en bosranden
  - Gelaagdheid
  - Dood hout
  - .....
- **BOEK**
- **CURSUS (www.boscursus.nl)**

De uitdaging: het vierde niveau

Nationaal/regionaal (vergroten en verbinden)

De uitdaging: het vierde niveau

Nationaal/regionaal (vergroten en verbinden)

Opstand (GB / PS)

De uitdaging: het vierde niveau

Nationaal/regionaal (vergroten en verbinden)

Opstand (GB / PS)

Element

De uitdaging: het vierde niveau

Nationaal/regionaal (vergroten en verbinden)

Boslandschap

Opstand (GB / PS)

Element

Boslandschap

- Workshop visievorming:
  - Natuurmonumenten
  - Kroondomeinen
  - Staatsbosbeheer
  - NP De Hoge Veluwe
  - Landgoed Welna
  - Gemeente Ede

Praktijkreeks voor bosbeheerders

- De aanleg van nieuwe bossen (oktober 2008)
- Aanleg en beheer van bospaden en routes

Veel leesplezier